

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 19.12.2013 г.
С(2013) 9527 окончателен

РЕШЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

от 19.12.2013 г.

относно подготовката и одобряването на насоки за определянето на финансовите корекции, които трябва да се прилагат от Комисията спрямо разходите, финансирани от Съюза в рамките на споделеното управление, при неспазване на правилата относно обществените поръчки

РЕШЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

от 19.12.2013 г.

относно подготовката и одобряването на насоки за определянето на финансовите корекции, които трябва да се прилагат от Комисията спрямо разходите, финансирани от Съюза в рамките на споделеното управление, при неспазване на правилата относно обществените поръчки

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като има предвид, че:

(1) Целта на настоящите насоки е да предоставят указания на съответните служби на Комисията относно принципите, критериите и процентите, които следва да се прилагат по отношение на финансовите корекции, извършвани от Комисията спрямо разходи, финансирани от Съюза в рамките на споделеното управление, при неспазване на правилата относно обществените поръчки, така както е посочено в насоките.

(2) Съгласно член 80, параграф 4 от Регламент (ЕС, ЕВРАТОМ) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 година относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза¹, Комисията е длъжна: (i) да предприема финансови корекции по отношение на държавите членки с цел изключване от финансиране от Съюза на разходите, които са в нарушение на приложимото право, (ii) да определя финансовите корекции, които предприема, въз основа на установяването на сумите, които са изплатени недължимо, както и на финансовите последици за бюджета; когато такива суми не могат да бъдат установени точно, Комисията може да приложи корекции, основани на екстраполация, или корекции с фиксирани суми в съответствие със специфичните за отделните сектори правила; (iii) при определяне на размера на финансовата корекция да взема предвид естеството на нарушението на приложимото право и доколко е сериозно то, както и финансовите последици за бюджета, включително в случай на недостатъци в системите за управление и контрол.

(3) Съгласно член 99 и член 100 от Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета от 11 юли 2006 година за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд², Комисията може да извърши финансови корекции, като анулира цялото или част от участието на Общността в оперативна програма. Подобни разпоредби съществуват в специфичните правила за други сектори, а именно член 97 и член 98 от Регламент (ЕО) № 1198/2006 на Съвета от 27 юли 2006 година за Европейския фонд за рибарство³, член 44 от Решение 2007/435/ЕО на Съвета от 25 юни 2007 година за създаване на Европейски фонд за интеграция на граждани на трети страни за периода 2007 – 2013 г. като част от Общата програма „Солидарност и управление на миграционни потоци“⁴, член 46 от Решение 573/2007/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 май 2007 година за създаване на Европейски фонд за бежанци за периода от 2008 до 2013 г. като част от

ОВ L 298, 26.10.2012 г., стр. 1 – 96.

ОВ L 210, 31.7.2006 г., стр. 25 – 78.

ОВ L 223, 15.8.2006 г., стр. 1 – 44.

ОВ L 168, 28.6.2007 г., стр. 18 – 36.

Общата програма „Солидарност и управление на миграционните потоци“⁵, член 48 от Решение 574/2007/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 май 2007 г. за създаване на Фонд за външните граници за периода от 2007 до 2013 г. като част от Общата програма „Солидарност и управление на миграционните потоци“⁶, член 46 от Решение 575/2007/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 май 2007 година за създаване на Европейски фонд за връщане за периода от 2008 до 2013 г. като част от Общата програма „Солидарност и управление на миграционните потоци“⁷ и член 31 от Регламент (ЕО) № 1290/2005 на Съвета от 21 юни 2005 година относно финансирането на Общата селскостопанска политика⁸. Член 80, параграф 4 от Регламент (ЕС, ЕВРАТОМ) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 година относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза⁹ е приложен също така към Фонд Солидарност на Европейския съюз, съгласно член 5, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 2012/2002 на Съвета от 11 ноември 2002 година за създаването на Фонда¹⁰.

(4) Настоящите насоки се прилагат по отношение на всички Фондове със споделено управление, включени в Многогодишната финансова рамка за периода 2014 – 2020 година, включително фондовете, които не са продължение на съществуващи Фондове, като инструмента за финансово подпомагане на полицейското сътрудничество, предотвратяването и борбата с престъпността и управлението на кризи в рамките на Европейския фонд за вътрешна сигурност.

(5) Настоящите насоки са актуализация на насоките за финансовите корекции при неспазване на правилата относно обществените поръчки за програмните периоди 2000 – 2006 година и 2007 – 2013 година¹¹. Настоящите актуализирани насоки отразяват натрупания опит при прилагането на предишните насоки и целта им е да изяснят равнището на корекции, които следва да бъдат прилагани в съответствие с принципа на пропорционалност и като се вземе предвид съдебната практика на Съда на Европейските съюз. Настоящите насоки също така допринасят за адресиране на препоръката, отправена от Европейския парламент при освобождаването от отговорност за 2010 г., във връзка с хармонизиране на третирането на грешките в областта на обществените поръчки в следните области на политиките: Селско стопанство и природни ресурси, Сближаване, Енергетика и транспорт, както и за насърчаване на по-голямо хармонизиране на количественото определяне на нередностите в областта на обществените поръчки от Европейската сметна палата и Комисията.

(6) Настоящите насоки следва да се използват от Комисията за гарантиране на равнопоставеност между държавите членки, прозрачност и пропорционалност при прилагане на финансови корекции спрямо разходи, финансирани от Съюза. Целта на

ОВ L 144, 6.6.2007 г., стр. 1– 21.

⁶ ОВ L 144, 6.6.2007 г., стр. 22 – 44.

⁷ ОВ L 144, 6.6.2007 г., стр. 45 – 65.

⁸ ОВ L 209, 11.8.2005 г., стр. 1 – 25.

⁹ ОВ L 298, 26.10.2012 г., стр. 1 – 96.

¹⁰ ОВ L 311, 14.11.2002 г., стр. 3 – 8.

¹¹ Вж. СОСОФ 07/0037/03-EN от 29.11.2007 г., приложимо към Европейския фонд за регионално развитие, Кохезионния фонд и Европейския социален фонд; Вж. EFFC/24/2008 от 1.04.2008 г., приложимо към Европейския фонд за рибарство; и „SOLID/2011/31 REV“ от 11.01.2012 г., т.е. насоките за определяне на финансовите корекции, които трябва да се прилагат при нередности в прилагането на общностната нормативна база относно процедурите за възлагане на обществени поръчки, съфинансирани от четирите Фонда на Общата програма „Солидарност и управление на миграционните потоци“ през програмния период 2007–2013 година.

финансовите корекции е да се възстанови положение, при което всички разходи, декларирани за финансиране от Съюза, са законосъобразни и редовни и са в съответствие с приложимите национални правила и правила на Съюза.

РЕШИ КАКТО СЛЕДВА:

Член 1

Настоящото Решение съдържа в Приложението насоките за определянето на финансовите корекции, които трябва да се прилагат спрямо разходите, финансирани от Съюза в рамките на споделеното управление, при неспазване на правилата относно обществените поръчки през програмните периоди 2007 – 2013 г. и 2014 – 2020 г.

Член 2

Насоките в приложението заменят насоките за определянето на финансовите корекции при неспазване на правилата относно обществените поръчки за програмните периоди 2000 – 2006 г. и 2007 – 2013 г., посочени в съображение 5.

Насоките в приложението се прилагат от Комисията при налагането на финансови корекции във връзка с нередности, разкрити след датата на приемане на настоящото Решение.

Изготвено в Брюксел, 19.12.2013 г.

За Комисията
Йоханес ХАН [Johannes HAHN]
Член на Европейската комисия

ВГ

ПРИЛОЖЕНИЕ

Насоки

за определянето на финансовите корекции, които трябва да се прилагат спрямо разходите, финансирани от Съюза в рамките на споделеното управление, при неспазване на правилата относно обществените поръчки

Съдържание

1.	Въведение	4
1.1.	Цел и обхват на насоките	4
1.2.	Правно основание и референтни документи.....	5
1.2.1.	<i>Насоки за финансови корекции.....</i>	6
1.2.2.	<i>Право на Съюза, приложимо за възлагането на обществени поръчки, които не се подчиняват или се подчиняват частично на Директивите за обществените поръчки</i>	6
1.3.	Критерии, които трябва да се вземат предвид при определянето на процента на корекцията, който трябва да се приложи	7
2.	Основни типове нередности и съответни проценти на финансовите корекции	9
2.1.	Обявление за обществена поръчка или тръжна спецификация	9
2.2.	Оценка на офертите	15
2.3.	Изпълнение на договора	18

1. Въведение

1.1. Цел и обхват на насоките

Насоките за финансовите корекции трябва да се прилагат предимно в случай на нередности, които представляват нарушения на правилата за обществените поръчки, приложими към договори, които се финансират от бюджета на Съюза и към които се прилага методът на споделено управление. Правилата за обществените поръчки са регламентирани в Директивите за обществените поръчки, така както е посочено в раздел 1.2 (наричани по-нататък „Директивите“), и в съответното национално право.

Процентите на корекциите, представени в раздел 2, се прилагат и за възлагането на обществени поръчки, които не се подчиняват или се подчиняват частично на Директивите¹. Скалата на процентите (между 5 % и 100 %), посочена в раздел 2, е същата като изложената в Решение на Комисията от 19 октомври 2011 г. относно одобряването на насоки за принципите, критериите и индикативните скали, които се прилагат по отношение на финансовите корекции, извършени от Комисията по силата на членове 99 и 100 от Регламент (ЕО) № 1083/2006¹² (наричано по-нататък „Решение относно финансовите корекции“). По отношение на членове 97 и 98 от Регламент (ЕО) № 1198/2006 на Съвета от 27 юли 2006, същата скала на корекциите е възпроизведена *без каквито и да било промени* в „Насоки за принципите, критериите и индикативните скали за финансови корекции, които се прилагат по отношение на финансовите корекции, извършени от Комисията по силата на Регламент (ЕО) № 1198/2006“ на Съвета, приложими към Европейския фонд за рибарство (наричани по-нататък „Насоките за ЕФР“). По отношение на член 44 от Решение № 2007/435/ЕО на Съвета от 25 юни 2007 г., член 46 от Решение № 573/2007/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 май 2007 г., член 48 от Решение № 574/2007/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 май 2007 г. и член 46 от Решение № 575/2007/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 май 2007 г. се прилага подобен подход с Решение С(2011)9771 на Комисията от 22 декември 2011 г. относно одобряването на насоки за принципите, критериите и индикативните скали, които се прилагат по отношение на финансовите корекции, извършени от Комисията по четирите Фонда на Общата програма „Солидарност и управление на миграционните потоци“ (наричано по-нататък „Решение относно финансовите корекции по ЕФИ, ЕФБП, ФВГ и ЕФВ“).

Настоящите насоки заменят и актуализират предишните насоки по същата тема (вж. съображение 5 на настоящото Решение). Настоящите актуализирани насоки отразяват натрупания опит при прилагането на предишните насоки и целта им е да изяснят равнището на корекции, които следва да бъдат прилагани в съответствие с принципа на пропорционалност и като се вземе предвид съответната съдебна практика. Основните разлики спрямо предходните насоки са: 1) поясняване на равнището на корекции, които следва да се прилагат в някои случаи, чрез въвеждане на по-ясни критерии; 2) включване на допълнителни нередности, непосочени в предходните насоки, но съответстващи на случаи, в които в хода на одити от страна на Съюза са били установени нередности и са били наложени финансови корекции; 3) хармонизиране на равнището на корекциите, обхващащи поръчките, които се подчиняват на Директивите и на принципите на Договора. В допълнение към това обхватът на насоките е разширен и новите указания се прилагат и към други разходи, а не само към разходите по Структурните фондове или Кохезионния фонд.

Настоящите насоки трябва да се прилагат при налагането на финансови корекции във връзка с нередности, разкрити след датата на приемането им. По отношение на констатации от одити и

¹² С(2011) 7321 окончателен.

финансови корекции по Структурните фондове, Кохезионния фонд, ЕФР и четирите Фонда на Общата програма „Солидарност и управление на миграционните потоци“, по които двустранната дискуссионна процедура с държавата членка не е приключила към датата на приемането на настоящите насоки, Комисията ще прилага предходните насоки (посочени в съображение 5 на настоящото Решение) или настоящите насоки, като направи така, че процентът на приложената корекция да бъде по-благоприятният за държавата членка.

Настоящите насоки вземат предвид и необходимостта от коригиране на оценки на оферти, засегнати от конфликти на интереси, по отношение на които в раздел 2 е въведен специфичен тип нередност (вж. нередност № 21).

Настоящите насоки също така допринасят за адресиране на препоръката, отправена от Европейския парламент при освобождаването от отговорност за 2010 г., във връзка с хармонизиране на третирането на грешките в областта на обществените поръчки в следните области на политиките: Селско стопанство и природни ресурси, Сближаване, Енергетика и транспорт, както и за насърчаване на по-голямо хармонизиране на количественото определяне на нередностите в областта на обществените поръчки от Европейската сметна палата и Комисията. Комисията ще покани Европейската сметна палата да прилага настоящите насоки в контекста на одитната си работа, за да се вземе предвид горепосочената препоръка на Европейския парламент.

Типовете нередности, описани в раздел 2, са най-често срещаните типове нередности. Други нередности, които не са посочени в този раздел, трябва да се разглеждат в съответствие с принципа на пропорционалността и, когато е възможно, по аналогия с типовете нередности, посочени в настоящите насоки.

В случаите, когато Комисията разкрие нередности, свързани с неспазване на правилата относно обществените поръчки, тя следва да определя размера на приложимата финансова корекция в съответствие с настоящите насоки. Размерът на финансовата корекция се изчислява с оглед на разходите, декларирани пред Комисията, и във връзка със засегнатия от нередността договор (или част от него). Процентът според съответната скала се прилага към декларирания пред Комисията сума на засегнатите разходи за въпросния договор. Същият процент на корекция следва да се прилага и към всички бъдещи разходи, свързани със същия засегнат договор, преди тези разходи да бъдат сертифицирани пред Комисията. Практически пример: Размерът на декларирания пред Комисията разходи за договор за строителство, сключен при прилагане на неправомерни критерии за възлагане, е 10 000 000 евро. Ако приложимият процент на корекцията е 25 %, сумата, която трябва да се приспадне от декларацията за разходите до Комисията, е 2 500 000 евро. Съответно финансирането от Съюза се намалява въз основа на съответния процент на финансиране. Ако впоследствие националните органи възнамеряват да декларират допълнителни разходи по същия договор, засегнати от същата нередност, върху тези разходи се налага корекция със същия процент. В крайна сметка цялата стойност на плащанията, свързани с договора, се коригира въз основа на един и същи процент на корекция.

Държавите членки разкриват също така нередностиⁱⁱ; в такива случаи те са длъжни да налагат необходимите корекции. На компетентните органи в държавите членки се препоръчва да прилагат същите критерии и проценти, когато налагат корекции във връзка с нередности, разкрити от собствените им служби, освен ако не прилагат по-строги стандарти.

1.2. Правно основание и референтни документи

Настоящите насоки вземат предвид член 80, параграф 4 от Регламент (ЕС, ЕВРАТОМ) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 година относно

финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, специфичните правила за други сектори, приложими към съфинансирането от Съюза, към което се прилага методът на споделено управление, Директивитеⁱⁱⁱ и референтните документи, посочени в раздели 1.2.1 и 1.2.2, а именно Решението относно финансовите корекции, насоките относно ЕФР и Тълкувателно съобщение на Комисията № 2006/С 179/02 относно законодателството на Общността, приложимо за възлагане на обществени поръчки, които не се подчиняват или се подчиняват частично на разпоредбите на Директивите за обществени поръчки.

В раздел 2 се прави позоваване на Директива 2004/17/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 31 март 2004 година относно координиране на процедурите за възлагане на обществени поръчки от възложители, извършващи дейност във водоснабдяването, енергетиката, транспорта и пощенските услуги¹³ и Директива 2004/18/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 31 март 2004 година относно координирането на процедурите за възлагане на обществени поръчки за строителство, услуги и доставки¹⁴. В случаите, когато процедура за обществена поръчка или договор се регламентира от предходна или последваща Директива, корекцията следва да се приложи в съответствие с раздел 2, когато е възможно, или по аналогия със случаите, описани в този раздел. В допълнение към това, различните национални разпоредби в областта на обществените поръчки, транспониращи посочените Директиви, също трябва да се вземат предвид, когато се анализират съответните нередности.

1.2.1. Насоки за финансови корекции

Решението относно финансовите корекции е приложимо за програмния период 2007 – 2013 г.^{iv} и определя общата рамка и скалите на финансовите корекции с фиксирани суми, които се прилагат от Комисията по метода на споделеното управление за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд. Насоките за ЕФР отразяват същия подход, който е определен в Решението относно финансовите корекции. Настоящите насоки следват същата логика и скала на корекциите. Решението относно финансовите корекции по ЕФИ, ЕФБП, ФВГ и ЕФВ отразява този подход по отношение на четирите Фонда на Общата програма „Солидарност и управление на миграционните потоци“. Документът VI/5330/97 установява Насоките за изчисляване на финансовите последици при изготвянето на решение относно Приключването на сметките на ФЕОГА.

1.2.2. Законодателство на Съюза, приложимо за възлагането на обществени поръчки, които не се подчиняват или се подчиняват частично на Директивите за обществените поръчки

Както е посочено в Тълкувателно съобщение на Комисията № 2006/С 179/02 относно общностното право, приложимо за възлагането на обществени поръчки, които не се подчиняват или се подчиняват частично на Директивите за обществени поръчки (наричано по-нататък „тълкувателното съобщение“), Съдът на Европейския съюз е потвърдил, че „правилата и принципите на Договора за ЕО са приложими и по отношение на договори, които попадат извън обхвата на Директивите“.

Съгласно точки 1.1 и 1.2 на тълкувателното съобщение, договарящите органи от държавите членки трябва да спазват правилата и принципите на Договора за функционирането на Европейския съюз всеки път, когато сключват договори за възлагане на обществени поръчки, попадащи в обхвата на Договора. Тези принципи включват свободното движение на стоки (член 34 от ДФЕС), правото на установяване (член 49 от ДФЕС), свободното предоставяне на

¹³ ОВ L 134, 30.4.2004 г., стр. 1 – 113.

¹⁴ ОВ L 134, 30.4.2004 г., стр. 114 – 240.

услуги (член 56 от ДФЕС), недискриминирането и равнопоставеността, прозрачността, пропорционалността и взаимното признаване.

Съдът на Европейския съюз е разработил набор от основни стандарти за възлагане на обществени поръчки, произтичащи пряко от правилата и принципите на Договора за ЕО. Принципите за равнопоставеност и недискриминиране въз основа на националността предполагат задължение за прозрачност. Съгласно съдебната практика на Съда на Европейския съюз^v, това задължение „се състои в осигуряване, в полза на всеки потенциален участник, на степен на рекламиране, достатъчна за да може пазарът на услуги да бъде отворен за конкуренция, и безпристрастност на процедурите, които трябва да бъдат разглеждани“.

Понятието „достатъчна степен на рекламиране“^{vi} следва да се тълкува в контекста на принципите, залегнали в Договора, така както те се тълкуват от Съда на Европейския съюз и са обобщени в тълкувателното съобщение.

В контекста на решенията на Съда на ЕС по дело C-412/04¹⁵, обединени дела C-147/06 и C-148/06¹⁶ и дело C-507/03¹⁷, в контекста на процедура за нарушение, когато твърди, че е налице неспазване на правилата и принципите на Договора, „Комисията трябва да докаже“

- че независимо от факта, че дадена обществена поръчка не се подчинява или се подчинява частично на Директивите, тази поръчка „представлява сигурен интерес за предприятие, намиращо се в държава членка, различна от тази, на която е подчинен съответният възлагащ орган, и

- че тъй като това предприятие не е имало достъп до подходящата информация преди възлагането на тази поръчка, не е могло да заяви интереса си към нея“^{vii}.

Съгласно параграф 34 от Решението по дело C-507/03, „самото посочване от [Комисията] (...) на наличието на жалба, изпратена до нея, във връзка с разглежданата поръчка, не би могло да се смята за достатъчно, за да се докаже, че същата представлява сигурен трансграничен интерес, и въз основа на това да бъде установено неизпълнение на задължения от държава членка“.

В този контекст, когато бъдат установени случаи на несъмнено незначитане на принципите на прозрачност и недискриминиране при обществени поръчки, които не се подчиняват или се подчиняват частично на Директивите, е необходимо да се определи дали са налице елементи, които биха обосנוвали трансграничния интерес, в това число:

- предмета на поръчката,
- прогнозната ѝ стойност, спецификата на съответния сектор (размера и структурата на пазара, търговските практики и др.),
- географското мястото на изпълнението на поръчката,
- доказателство за оферти от други държави членки или изразяване на интерес от дружества от различна държава членка.

¹⁵ Комисия на Европейските общности срещу Италианска република [2008] ECR I-619.

¹⁶ SECAP SpA и Santorso Soc. соор. срещу Comune di Torino [2008] ECR I-3565.

¹⁷ Комисия на Европейските общности срещу Ирландия [2007] ECR I-9777.

Независимо от наличието на сигурен трансграничен интерес^{viii} по отношение на дадена поръчка, която не се подчинява или се подчинява частично на Директивите, е необходимо да се провери дали разходите, декларирани за тази поръчка, са в съответствие с националните правила за обществените поръчки.

Ако е налице трансграничен интерес или неспазване на националното законодателство, Комисията може да предложи налагане на финансова корекция въз основа на критериите, посочени в раздел 1.3 по-долу, при скалата, определена в раздел 2. В случаите, когато оценява случаи на неспазване на националното законодателство в областта на обществените поръчки, Комисията трябва да взема предвид националните тълкувателни правила на националните компетентни органи.

1.3. Критерии, които трябва да се вземат предвид при определянето на процента на корекцията, който трябва да се приложи

Настоящите насоки определят корекции в размер на 5 %, 10 %, 25 % и 100 %, които се прилагат спрямо разходите по даден договор. Те вземат предвид сериозността на нередността и принципа на пропорционалност. Тези проценти на корекциите се прилагат, когато не е възможно да се направи точна количествена оценка на финансовите последици за въпросния договор.

Сериозността на нередност, свързана с неспазване на правилата относно обществените поръчки, и свързаното с нея влияние върху бюджета на Съюза, се оценява като се отчитат следните фактори: равнище на конкуренция, прозрачност и равнопоставеност. В случаите, когато съответното неспазване е оказало различно влияние върху потенциалните участници в търга или когато неспазването е довело до възлагане на поръчка на участник, различен от този, на който поръчката е следвало да бъде възложена, това е сериозен сигнал, че нередността е сериозна.

В случаите, когато нередността има единствено формален характер без каквото и да било действително или потенциално финансово въздействие, не се прилага корекция.

В случаите, когато в рамките на една и съща тръжна процедура бъдат установени редица нередности, процентите на корекциите не се събират, а най-сериозната нередност се приема за индикация при определянето на процента на корекцията (5 %, 10 %, 25 % или 100 %).

След като е била приложена корекция по отношение на определен тип нередности, ако държавата членка не предприеме подходящи коригиращи мерки по отношение на други тръжни процедури, засегнати от същия тип нередности, процентите на финансовите корекции могат да бъдат увеличени (на 10 %, 25 % или 100%).

Финансова корекция в размер на 100 % може да се приложи в най-сериозните случаи, когато нередността облагодетелства определен(и) участник (участници)/кандидат(и), или когато нередността е свързана с измама, установена от компетентен съдебен или административен орган.

2. ОСНОВНИ ТИПОВЕ НЕРЕДНОСТИ И СЪОТВЕТНИ ПРОЦЕНТИ НА ФИНАНСОВИТЕ КОРЕКЦИИ

2.1. Обявление за обществена поръчка или тръжна спецификация

№	Тип нередност	Приложимо законодателство/референтен документ	Описание на нередността	Процент на корекцията
1.	Непубликуване на обявление за поръчката	Член 35 и член 58 от Директива 2004/18/ЕО Член 42 от Директива 2004/17/ЕО Раздел 2.1 от Тълкувателно съобщение на Комисията № 2006/С 179/02	Обявлението за поръчката не е било публикувано в съответствие със съответните правила (например публикуване в Официален вестник на Европейския съюз (ОВ ЕС), когато това се изисква съгласно Директивите ^{ix}).	100 % 25 %, ако публикуването на обявление(я) за поръчката се изисква съгласно Директивите и обявлението за поръчката не е било публикувано в ОВ ЕС, но е било публикувано по начин, който гарантира, че предприятие, разположено в друга държава членка, има достъп до подходяща информация за обществената поръчка преди възлагането ѝ, така че да може да подаде оферта или да изяви интереса си за получаване на тази поръчка. На практика това означава, че или поръчката е била публикувана на национално равнище (при спазване на националното законодателство или правила в това отношение), или че основните стандарти за публикуване на обявлението са били изпълнени. За по-подробна информация относно тези стандарти вижте

№	Тип нередност	Приложимо законодателство/референтен документ	Описание на нередността	Процент на корекцията
				раздел 2.1 от Тълкувателно съобщение на Комисията № 2006/С 179/02.
2.	Изкуствено разделяне на поръчки за строителство/услуги/доставки	Член 9, параграф 3 от Директива 2004/18/ЕО Член 17, параграф 2 от Директива 2004/17/ЕО	Проект за строителство или планирана покупка на определено количество доставки и/или услуги е разделено, като това е довело до излизането му извън обхвата на Директивите, т.е. попречило е на публикуването в ОВ ЕС на цялата поръчка за строителство, услуги или доставки.	100 % 25 %, ако публикуването на обявление за поръчката се изисква съгласно Директивите и обявлението за поръчката не е било публикувано в ОВ ЕС, но е било публикувано по начин, който гарантира, че предприятие, разположено в друга държава членка, има достъп до подходяща информация за обществената поръчка преди възлагането ѝ, така че да може да подаде оферта или да изяви интереса си за получаване на тази поръчка. На практика това означава, че или поръчката е била публикувана на национално равнище (при спазване на националното законодателство или правила в това отношение), или че основните стандарти за публикуване на обявлението са били изпълнени. За по-подробна информация относно тези стандарти, вижте

№	Тип нередност	Приложимо законодателство/референтен документ	Описание на нередността	Процент на корекцията
				раздел 2.1 от Тълкувателно съобщение на Комисията № 2006/С 179/02.
3.	Неспазване на: - сроковете за получаване на оферти; или - сроковете за получаване на молби за участие ^x .	Член 38 от Директива 2004/18/ЕО Член 45 от Директива 2004/17/ЕО	Сроковете за получаване на оферти (или за получаване на молби за участие) са по-кратки от сроковете, предвидени в Директивите.	25 %, ако намаляването на срока е ≥ 50 % 10 %, ако намаляването на срока е ≥ 30 % 5 %, ако намаляването на срока е друго (този процент на корекция може да бъде намален до между 2 % и 5 %, когато се счита, че характерът и тежестта на недостатъка не оправдават корекция в размер на 5 %).
4.	Недостатъчно време за получаване на тръжната документация от потенциалните участници в търга/кандидати	Член 39, параграф 1 от Директива 2004/18/ЕО Член 46, параграф 1 от Директива 2004/17/ЕО	Времето за получаване на тръжната документация от потенциалните участници в търга/кандидати е твърде кратко и това създава необосновани пречки пред отварянето на поръчката за конкуренция. Корекциите се прилагат в зависимост от всеки отделен случай. При определянето на равнището на корекцията трябва да се вземат предвид възможните смекчаващи фактори, свързани със спецификата и сложността на поръчката, по-специално възможната административна тежест или трудностите при предоставянето на тръжната документация.	25 %, ако времето, с което потенциалните участници в търга/кандидати разполагат за получаване на тръжната документация, е по-малко от 50 % от срока за получаване на оферти (съгласно приложимите разпоредби). 10 %, ако времето, с което потенциалните участници в търга/кандидати разполагат за получаване на тръжната документация, е по-малко от 60 % от срока за получаване

№	Тип нередност	Приложимо законодателство/референтен документ	Описание на нередността	Процент на корекцията
				на оферти (съгласно приложимите разпоредби). 5 %, ако времето, с което потенциалните участници в търга/кандидати разполагат за получаване на тръжната документация, е по-малко от 80 % от срока за получаване на оферти (съгласно приложимите разпоредби).
5.	Непубликуване на: - удължените срокове за получаване на оферти; или - удължените срокове за получаване на молби за участие ^{xi} .	Член 2 и член 38, параграф 7 от Директива 2004/18/ЕО Член 10 и член 45, параграф 9 от Директива 2004/17/ЕО	Сроковете за получаване на оферти (или за получаване на молби за участие) са били удължени, без това да се публикува в съответствие с приложимите правила (например, публикуване в ОВ ЕС, ако обществената поръчка се подчинява на Директивите/).	10 % Корекцията може да бъде намалена до 5 % в зависимост от сериозността на нередността.
6.	Случаи, в които не е оправдано използването на процедура на договаряне, с предварително публикуване на обявление за поръчка.	Член 30, параграф 1 от Директива 2004/18/ЕО	Възлагащият орган възлага обществена поръчка чрез процедура на договаряне, след като е публикувал обявление за поръчка, но тази процедура не е оправдана от съответните разпоредби.	25 % Корекцията може да бъде намалена до 10 % или 5 % в зависимост от сериозността на нередността.
7.	Недостатъчна обосновка за липсата на публикуване на обявление за поръчка при възлагането на поръчки в областта на отбраната и сигурността, изрично	Директива 2009/81/ЕО	Възлагащият орган възлага обществена поръчка в областта на отбраната и сигурността чрез конкурентен диалог или процедура на договаряне, без да публикува обявление за поръчка, като обстоятелствата не оправдават използването на такава	100 % Корекцията може да бъде намалена до 25 %, 10 % или 5 % в зависимост от сериозността на нередността.

№	Тип нередност	Приложимо законодателство/референтен документ	Описание на нередността	Процент на корекцията
	попадащи в обхвата Директива 2009/81/ЕО		процедура.	
8.	Непосочване на: - критериите за подбор в обявлението за поръчката; и/или - критериите за възлагане (и техните тежести) в обявлението за поръчката или в тръжната спецификация	Членове 36, 44, 45 до 50 и 53 от Директива 2004/18/ЕО и Приложения VII А (обявления за обществени поръчки: точки 17 и 23) и VII Б (обявления за предоставяне на концесия за строителство: точка 5) към същата Директива. Членове 42, 54 и 55 и Приложение XIII към Директива 2004/17/ЕО	В обявлението за поръчка не са посочени критериите за подбор. И/или В случаите, когато критериите за възлагане и тяхната тежест не са описани достатъчно подробно нито в обявлението за поръчка, нито в тръжната спецификация.	25 % Корекцията може да бъде намалена до 10 % или 5 %, ако критериите за подбор/възлагане са посочени в обявлението за поръчката (или тръжната спецификация, по отношение на критериите за възлагане), но не са достатъчно подробни.
9.	Посочване на незаконосъобразни и/или дискриминационни критерии за подбор и/или възлагане в обявлението за поръчка или тръжната документация	Членове 45 до 50 и член 53 от Директива 2004/18/ЕО Член 54 и член 55 от Директива 2004/17/ЕО	Случаи, в които оператори не са допуснати до търга поради посочване на незаконосъобразни и/или дискриминационни критерии за подбор и/или възлагане в обявлението за поръчка или тръжната документация. Например: - задължение вече да имат място на стопанска дейност или представител в държавата или региона; - опит на участниците в търга в държавата или региона.	25 % Корекцията може да бъде намалена до 10 % или 5 % в зависимост от сериозността на нередността.
10.	Критериите за подбор не са свързани със и пропорционални на предмета	Член 44, параграф 2 от Директива 2004/18/ЕО Член 54, параграф 2 от	В случаите, когато може да се докаже, че изискванията за минимални равнища на капацитета и способностите за определена	25 % Корекцията може да бъде намалена до 10 % или 5 % в

№	Тип нередност	Приложимо законодателство/референтен документ	Описание на нередността	Процент на корекцията
	на поръчката	Директива 2004/17/ЕО	поръчка не са свързани с и пропорционални на предмета на поръчката, като по този начин не се гарантира равен достъп на участниците в търга или се създават неоправдани пречки пред отварянето на обществената поръчка за конкуренцията.	зависимост от сериозността на нередността.
11.	Дискриминационна техническа спецификация	Член 23, параграф 2 от Директива 2004/18/ЕО Член 34, параграф 2 от Директива 2004/17/ЕО	Определяне на твърде специфични технически норми, като по този начин не се гарантира равен достъп на участниците в търга или се създават неоправдани пречки пред отварянето на обществената поръчка за конкуренцията.	25 % Корекцията може да бъде намалена до 10 % или 5 % в зависимост от сериозността на нередността.
12.	Недостатъчно определяне на предмета на обществената поръчка	Член 2 от Директива 2004/18/ЕО Член 10 от Директива 2004/17/ЕО Дела С-340/02 (Комисия на Европейските общности срещу Франция) и С-299/08 (Комисия на Европейските общности срещу Франция)	Описанието в обявлението за поръчката или тръжната документация е недостатъчно с оглед на това участниците в търга/кандидатите да определят предмета на поръчката.	10 % Корекцията може да бъде намалена до 5 % в зависимост от сериозността на нередността. В случай че изпълненото строителство не е било публикувано, спрямо съответната сума се прилага корекция в размер на 100 %.

2.1. Оценка на офертите

№	Тип нередност	Приложимо законодателство/референтен документ	Описание на нередността	Процент на корекцията
---	---------------	---	-------------------------	-----------------------

№	Тип нередност	Приложимо законодателство/референтен документ	Описание на нередността	Процент на корекцията
13.	Изменение в критериите за подбор след отварянето на офертите, довело до неправилно приемане на участници в търга.	Член 2 и член 44, параграф 1 от Директива 2004/18/ЕО Член 10 и член 54, параграф 2 от Директива 2004/17/ЕО	Критериите за подбор са променени по време на етапа на подбор, като това е довело до приемането на участници в търга, които е нямало да бъдат приети, ако са били спазени публикуваните критерии за подбор.	25 % Корекцията може да бъде намалена до 10 % или 5 % в зависимост от сериозността на нередността.
14.	Изменение в критериите за подбор след отварянето на офертите, довело до неправилно отхвърляне на участници в търга.	Член 2 и член 44, параграф 1 от Директива 2004/18/ЕО Член 10 и член 54, параграф 2 от Директива 2004/17/ЕО	Критериите за подбор са променени по време на етапа на подбор, като това е довело до отхвърлянето на участници в търга, които са щели да бъдат приети, ако са били спазени публикуваните критерии за подбор.	25 % Корекцията може да бъде намалена до 10 % или 5 % в зависимост от сериозността на нередността.
15.	Оценка на участници в търга/кандидати въз основа на незаконосъобразни критерии за подбор или възлагане	Член 53 от Директива 2004/18/ЕО Член 55 от Директива 2004/17/ЕО	По време на оценката на участниците в търга/кандидатите, критериите за подбор са използвани като критерии за възлагане или критериите за възлагане (или съответните под-критерии или тежести), посочени в обявлението за поръчката или тръжната спецификация, не са били следвани, като това е довело до прилагането на незаконосъобразни критерии за подбор или възлагане. Пример: Подкритериите, използвани при възлагането на поръчката, не са свързани с критериите за възлагане, посочени в обявлението за поръчката/тръжната спецификация.	25 % Корекцията може да бъде намалена до 10 % или 5 % в зависимост от сериозността на нередността.
16.	Липса на прозрачност и/или равнопоставеност по време на оценката	Член 2 и член 43 от Директива 2004/18/ЕО Член 10 от Директива	Одитната следа, свързана по-конкретно с оценката, дадена на всяка оферта, е неясна/необоснована/непрозрачна или не	25 % Корекцията може да бъде намалена до 10 % или 5 % в

№	Тип нередност	Приложимо законодателство/референтен документ	Описание на нередността	Процент на корекцията
		2004/17/ЕО	съществува. И/или Докладът за оценката не съществува или не съдържа всички елементи, изисквани от приложимите разпоредби.	зависимост от сериозността на нередността.
17.	Промени в оферта по време на оценката	Член 2 от Директива 2004/18/ЕО Член 10 от Директива 2004/17/ЕО	Възлагащият орган е позволил на участник в търга/кандидат да промени офертата си по време на оценката на офертите.	25 % Корекцията може да бъде намалена до 10 % или 5 % в зависимост от сериозността на нередността.
18.	Договаряне по време на процедурата по възлагане	Член 2 от Директива 2004/18/ЕО Член 10 от Директива 2004/17/ЕО	В контекста на открита или ограничена процедура, възлагащият орган е преговарял с участниците в търга по време етапа на оценяване, като това е довело до значителни изменения в първоначалните условия, посочени в обявлението за поръчката или тържната спецификация.	25 % Корекцията може да бъде намалена до 10 % или 5 % в зависимост от сериозността на нередността.
19.	Процедура на договаряне с публикуване на предварително обявление за поръчка, със съществени изменения в условията, посочени в обявлението за поръчката или тържната спецификация ^{xii}	Член 30 от Директива 2004/18/ЕО	В контекста на процедура на договаряне с публикуване на предварително обявление за поръчка, първоначалните условия на поръчката са били изменени значително и по този начин е било обосновано публикуването на нов търг.	25 % Корекцията може да бъде намалена до 10 % или 5 % в зависимост от сериозността на нередността.
20.	Отхвърляне на оферти с необичайно ниска цена	Член 55 от Директива 2004/18/ЕО Член 57 от Директива	Оферти изглеждат на необичайно ниски цени по отношение на стоките, строителството или услугите, но преди да отхвърли тези оферти, възлагащият орган не е поискал в	25 %

№	Тип нередност	Приложимо законодателство/референтен документ	Описание на нередността	Процент на корекцията
		2004/17/ЕО	писмена форма подробна информация за съставните компоненти на офертата, които според него са от практическо значение.	
21.	Конфликт на интереси	Член 2 от Директива 2004/18/ЕО Член 10 от Директива 2004/17/ЕО	В случаите, когато конфликт на интереси е бил установен от компетентен съдебен или административен орган или по отношение на бенефициента на финансирането, платено от Съюза, или по отношение на възлагащия орган.	100 %

2.3. Изпълнение на договора

№	Тип нередност	Приложимо законодателство/референтен документ	Описание на нередността	Процент на корекцията
22.	Съществени изменения в елементите на поръчката, посочени в обявлението за поръчката или тръжната спецификация ^{xiii}	Член 2 от Директива 2004/18/ЕО Член 10 от Директива 2004/17/ЕО Съдебна практика: Дело C-496/99 P, CAS Succhi di Frutta SpA, [2004] ECR I-3801 параграфи 116 и 118 Дело C-340/02, Комисия на Европейските общности срещу Франция [2004] ECR I- 9845 Дело C-91/08, Wall AG, [2010]	Основните елементи на възлагането на поръчката включват, но не са ограничени до стойността ^{xiv} , естеството на строителните работи, срока за изпълнение, условията на плащане и използваните материали. Винаги е необходимо да се прави анализ по отношение на всеки отделен случай на това какво е основен елемент.	25% от стойността на договора плюс размера на допълнителната стойност на договора, произтичаща от съществените изменения в елементите на поръчката.

№	Тип нередност	Приложимо законодателство/референтен документ	Описание на нередността	Процент на корекцията
		ECR I- 2815		
23.	Намаляване на обхвата на поръчката	Член 2 от Директива 2004/18/ЕО Член 10 от Директива 2004/17/ЕО	Поръчката е възложена в съответствие с Директивите, но това е било последвано от намаляване на обхвата ѝ.	Сумата, с която е бил намален обхватът плюс 25 % от стойността на окончателния обхват (единствено когато намаляването на обхвата на поръчката е значително).
24.	Възлагане на допълнителни строителни работи/услуги/доставки (ако това възлагане представлява съществено изменение на първоначалните условия на поръчката ^{xv}) без осигуряване на конкуренция, в отсъствие на едно от следните условия: - изключителна спешност поради непредвидими събития; - непредвидено обстоятелство ^{xvi} за допълнителни строителни работи, услуги или доставки.	Точка 1(в) и точка 4(а) на член 31 от Директива 2004/18/ЕО	Основният договор е бил сключен при спазване на съответните разпоредби, но е бил последван от възлагане на един или повече допълнителни договора за строителство/услуги/доставки (приведени или не в писмена форма), без да бъдат спазени разпоредбите на Директивите и по-специално на тези, които се отнасят до прилагането на процедура на договаряне без публикуване на обявление за търга поради изключителна спешност в резултат на непредвидими събития или за възлагане на допълнителни доставки, строителни работи или услуги.	100% от стойността на допълнителните договори. В случаите, когато общият размер на допълнителните договори за строителство/услуги/доставки (приведени или не в писмена форма), сключени без да бъдат спазени разпоредбите на Директивите, не надвишава нито определените от Директивите прагове, нито 50 % от стойността на основния договор, размерът на корекцията може да бъде сведен до 25 %.
25.	Допълнителни строителни работи или услуги, надвишаващи таваните,	Последната алинея на §4(а) към член 31 от Директива 2004/18/ЕО	Основният договор е бил сключен при спазване на Директивите, но е бил последван от един или повече	100 % от сумата, надвишаваща 50 % от първоначалния договор

№	Тип нередност	Приложимо законодателство/референтен документ	Описание на нередността	Процент на корекцията
	определени в съответните разпоредби		допълнителни договора, чиято стойност надвишава с повече от 50 % тази на първоначалния договор ^{xvii} .	

БЕЛЕЖКИ:

ⁱ Обществени поръчки, чиято стойност е по-малка от определените в Директивите прагове на приложение, и обществени поръчки за услуги, посочени в Приложение I Б към Директива 92/50/ЕИО, Приложение XVI Б към Директива 93/38/ЕИО, Приложение II Б към Директива 2004/18/ЕО и Приложение XVII Б към Директива 2004/17/ЕО.

ⁱⁱ В контекста на Структурните фондове и Кохезионния фонд трябва да се отбележи следното.

В „Насоки за проверки на управлението, които следва да се извършват от държавите членки по отношение на операцията, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС за програмния период 2007 – 2013 година“ (COCOF 08/0020/04 от 5 юни 2008 г.) е изложено становището на Комисията относно начина, по който трябва да се организират проверките на управлението, така че да се предотвратят и разкриват нередности в областта на обществените поръчки. Както е посочено в този документ, „проверките трябва да се извършват колкото е възможно по-скоро след настъпването на конкретен процес, тъй като на по-късен етап често е трудно да се предприемат коригиращи действия“.

Държавата членка е длъжна да гарантира, че операцията се избира за финансиране в съответствие с приложимите правила на ЕС и национални правила (членове 60(а)-(б) и 61(б)ii от Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета), в това число правилата в областта на обществените поръчки:

а) Когато националният предварителен контрол установи, че тръжна процедура, използвана за възлагане на обществена поръчка, е в нарушение на правилата относно обществените поръчки и че съответният **договор все още не е подписан**, управляващият орган трябва да препоръча на бенефициента да стартира нова тръжна процедура в пълно съответствие със споменатите правила, ако стартирането на нов търг не е свързано със значителни допълнителни разходи. Ако не бъде стартиран нов търг, управляващият орган трябва да коригира нередността, като приложи настоящите указания или по-строгите правила, регламентирани на национално равнище.

б) Ако нередност бъде установена **след подписването на договора и одобряването на операцията за финансиране** (на който и да било етап от цикъла на проекта), управляващият орган трябва да коригира нередността, като приложи настоящите указания или по-строгите правила, регламентирани на национално равнище.

ⁱⁱⁱ В зависимост от датата на стартиране на процедурата за възлагане са приложими следните директиви: 86/665/ЕИО, 92/50/ЕИО, 93/36/ЕИО, 93/37/ЕИО, 93/38/ЕИО, 92/13/ЕИО, 2001/78/ЕО, 2004/17/ЕО, 2004/18/ЕО. Това е само примерен списък.

- iv За периода 2000 – 2006 г., „Насоки, определящи принципите, критериите и индикативните скали, които службите на Комисията трябва да прилагат за определяне на финансовите корекции, посочени в член 39, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1260/1999“, са приети с Решение С/2001/476 на Комисията. Подобен документ е възприет за Кохезионния фонд (вж. Решение С/2002/2871 на Комисията).
- v Дело С-324/98 *Telaustria* [2000] ECR I-10745, параграф 62, дело С-231/03 *Coname*, [2005] ECR I-7287, параграфи 16 до 19, и дело С-458/03 *Parking Brixen*, [2005] ECR I-8585, параграф 49.
- vi Понятието за „достатъчна степен на публичност“ трябва да се тълкува в контекста на следните съображения:
- а) Принципите за равно третиране и недискриминиране означават **задължение за прозрачност**, което се състои в това да се гарантира, в полза на всеки потенциален участник в търга, **подходяща степен на публичност, позволяваща отваряне на поръчката за конкуренция**. Задължението за прозрачност означава, че **едно предприятие, разположено на територията на друга държава членка, разполага с достъп до съответната информация за обществената поръчка, преди тя да бъде възложена**, така че, ако това предприятие иска, да бъде **в състояние да заяви интереса си** за получаване на тази обществена поръчка.
- б) В някои случаи, поради особени обстоятелства като твърде ограничена икономическа стойност, възлагането на обществената поръчка не представлява интерес за икономическите оператори, разположени в други държави членки. В подобни случаи въздействието върху основните свободи трябва да се разглежда като твърде несигурно и подчертано косвено, за да оправдае прилагането на норми, извлечени от първичното общностно законодателство. Поради това не съществува основание за финансови корекции.
- Всеки възлагащ орган е този, който трябва да определи дали възлагането на предвидената обществена поръчка представлява потенциален интерес за икономическите оператори, разположени в други държави членки. Комисията счита, че това решение трябва да се основава на оценка на конкретните обстоятелства в дадения случай като предмета на обществената поръчка, очакваната ѝ стойност, особените характеристики на въпросния сектор (размер и структура на обществената поръчка, търговски практики и др.), както и географското място на изпълнението на поръчката.
- vii Вижте решението по дело С-507/03, *Комисия на Европейските общности срещу Ирландия*, [2007] ECR I-9777, параграф 32.
- viii Дело Т-384/10, Кралство Испания срещу Европейска комисия (GIASA), ОВ С 225, 3.8.2013 г., стр. 63-63.
- ix При поръчки, които не се подчиняват или се подчиняват частично на Директивите, е необходимо да се определи наличието на сигурен трансграничен интерес или на нарушение на националното законодателство в областта на обществените поръчки. По този въпрос, вижте раздел 1.2.2 на настоящите насоки. Ако е налице трансграничен интерес или на нарушение на националното законодателство, е необходимо да се определи какво равнище на публичност е трябвало да съществува в конкретния случай. В този контекст, както е посочено в раздел 2.1.1 на Тълкувателно съобщение № 2006/С 179/02 на Комисията, задължението за прозрачност означава, че едно предприятие, разположено на територията на друга държава членка, разполага с достъп до съответната информация за обществената поръчка, преди тя да бъде възложена, така че, ако това предприятие иска, да бъде **в състояние да заяви интереса си** за получаване на тази обществена поръчка. На практика това означава, че или поръчката е била публикувана на национално равнище (при спазване на националното законодателство или правила в това отношение), или че основните стандарти за обявяване на поръчките са били изпълнени. За по-подробна информация относно тези стандарти, вижте раздел 2.1 на горепосоченото Тълкувателно съобщение на Комисията.
- x Тези срокове са приложими към ограничените процедури и процедурите на договаряне с публикуване на обявление за поръчка.
- xi Тези срокове са приложими към ограничените процедури и процедурите на договаряне с публикуване на обявление за поръчка.

- ^{xii} Може да се приложи ограничена степен на гъвкавост спрямо измененията на договора след възлагането му, дори когато такава възможност, както и съответните подробни правила за нея, не са предвидени по ясен и точен начин в обявлението за търга или в тръжната документация (вж. точка 118 на Дело С-496/99, *Succhi di frutta*). Когато такава възможност не е предвидена в тръжната документация, измененията на договора са позволени, ако не са съществени. Изменение се счита за съществено, ако:
- а) възлагащият орган въведе условия, които, ако бяха били част от първоначалната тръжна процедура, биха позволили приемането на участници, различни от първоначално приетите;
 - б) измененията позволяват възлагане на поръчката на участник, различен от първоначално одобрения;
 - в) възлагащият орган разшири обхвата на поръчката, така че тя да включва строителни работи/услуги/доставки, невключени в първоначалната поръчка;
 - г) изменението променя икономическото равновесие в полза на изпълнителя по начин, който не е предвиден в първоначалната поръчка.
- ^{xiii} Вижте бележка ^{xii} по-горе.
- ^{xiv} За момента единственото изменение в първоначалната стойност, което не се счита за значително от Съда, е свързано с намаляването на стойността с 1,47 % и 2,94 % (вижте точки 61 и 62 на Дело С-454/06, *Presstext*). По дела Т-540/10 и Т-235/11, Общият съд е приел финансови корекции за изменения с по-малко от 2 % от първоначалната стойност.
- ^{xv} Вижте бележка ^{xii} по-горе.
- ^{xvi} Понятието „непредвидени обстоятелства“ трябва да се тълкува с оглед на това какво един прилежен възлагащ орган е трябвало да предвиди (например нови изисквания, произтичащи от приемането на ново европейско или националното законодателство, или технически условия, които не са могли да бъдат предвидени въпреки техническите проучвания, лежащи в основата на проекта и извършени в съответствие с най-актуалните достижения в тази област. Допълнителни строителни работи/услуги/доставки, причина за които е недостатъчната подготовка на търга/проекта, не могат да се считат за „непредвидени обстоятелства“. Вижте дела Т-540/10 и Т-235/11 (посочени по-горе).
- ^{xvii} По отношение на Директива 2004/17/ЕО няма ограничение. При изчисляването на прага от 50 % възлагащият орган трябва да вземе предвид допълнителните строителни работи/услуги. Стойността на тези допълнителни строителни работи/услуги не може да се компенсира от стойността на анулираните строителни работи/услуги. Размерът на анулираните строителни работи/услуги не оказва влияние върху изчисляването на прага от 50 %.